

Жангы жыл баш магъаналы жумушланы белгилеуден башланганды

КЪМР-ни Президентин Арсен Канокоев Правительствуну эм республиканы башчысынын Администрациянин Очулуларын тобушунда иштерини тирилтирге чакырган.

«Къабарты-Малкъарда тамамланга кыялган магъаналы жумушла келюнде жер бла байламлы комиссияны ишин жангырттыртыр», элде жашагана жерлик бла кюрешчи амалла кыялгы керекби. Аны бла бирге жер тийишлисича хайырларню ючюн, контролну кыялгы тындырыргыра берчлүбүз», - деп чертегенди ол.

Келишү комиссияны тау жайлыкъла бла байламлы оюулары жылны биринчи кварталында кыялгы этилгерге керекдиле. Бу вопросу тинтиуге КЪМР-ни Жамауат палатасы да кошулукъду. «Биз халкыны оюмун билгирге берчлүбүз. Республиканы жашауунда магъаналы воросланы тамамлауга уя Къабарты-Малкъарны айырым кериси бла да сояген адамланы таргырга тийишлиди», - дегенди Президент.

Андан сора да баш магъанала инвестиция проектеле бериледи. Бююклюкде алардан

Башламчылыкъ

Тазалыкыга – махтау кыягытла

Жангы жылны алында Нарткъаланы администрациясы койгери тегеректен тазалыкка тутханалга энци сауыгала этгенди. Апылай шахарда апты койор болгандыла. Апылай шахарда башчысы этген Владимир Маиуров алгаш, койгерины сыдыратканы энци с бурун кабарганыла ючюн ырызгылган билдирги, махтау письмола бла сауыгалаганды. «Шахарда жашаганын хар бири да кесиню койоне, фатраныа бълый кырасалса элди, Нарткъала тазалыкны юлгюсю болукъ эди», - дегенди ол.

Куйгерины башчысы махтау письмола бла сауыгаланган кезиуде Нарткъаланы жер-жерди самоуправлевниисны Советини председатели Леонид Хагоа бла шахарны коммунальнй службаларны таматаралы Аслан Мамухов эм Алексеев Кушхов кыатыхандыла.

Бизни корр.

**Окьутту
Энци программа бла**

Май районда жашагана Данила Жевени тап жарадырылган отоуунда энди шендою ортхенка бла, керекли программа бла да жакчытынганды жакчы компьютери да барды. Аны онтертжыллыкъ жашха Къабарты-Малкъарны Билим берюу эм илму министрствосуну сакъат сайблени дистанционо окьутуу арасы «Билим берюу» миллет проектин черклерине салганды.

Даниланы атасы бла анысы айтханга кер, аланы жашларны саулугу осал болганы себелли ол, биринчи классад башчал, Майский шахарны 1-чи номерли гимназиясында энчи халда билим алады. Анга дистанционо окьур он бергенде, сагышы да этмий, хайырлангырга койгерины билдиргендиле.

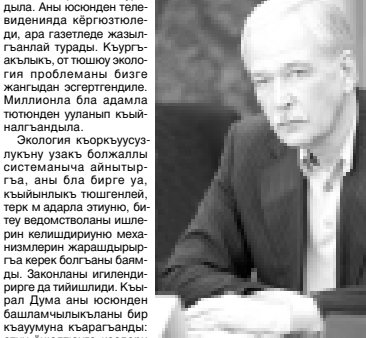
Жаш кеси да жакчы техниканы, билим алыу амалны да бек жаратды. «Кертисин айтханга, бир кесек къоруулукъ, нед кейдеге мен компьютерни хайырлангырга энчи койгерины башлаганым. Кел затны илги ангыламалы эсем да, анга сейирим улугу», - дейди Данила.

«Аппай амал сакат сайблеле тенгерленден артка кыялмы билим алырга он керекди», - дейди жашыны анасы.

ОСМАНЛАНЫ Айшат.

Экономиканы экологиядан айырып айнытырга онг жокьду

Къудуретни тазалай сакълауга адамла дыйым да кыягыргыналы турдыла. Аны юсюнден телевиденида къргозтполенди, ара газетлде жазылганлай турды. Къурьгакълык, оттошукъология проблеманы бизге жангыдан эсгертендиле. Миллионла бла адамла топондон уланнн къыялгы гандыла.

Борис ГРЫЗЛОВ, Къырал Думаны Председатели:

Экология къоркъусуздукну узакъ болжаллы системаныча айнытырга, аны бла бирге уа, кыйынлыкъ тошгенлей, терм э адарла этюнчо, Битте ведомстволаны иштерини келишюрюно механизмдерди жарашдырырга керекди. Акчалны илгилдирге да тийишлиди. Къырал Дума аны юсюнден башламчылыкъланы бир къауумна кыярганды: ону ёчиолтукъо кеспери ырызгылкыры бла къошугъаныны право статусларны кеспериленди. Кыйылыкъларга тошгенлей аха болушукъ терюуде толтуруучу власть органданы полномочияларны кенгиртуню юсюнден; терек бахачыланы биргилеудеге отдан сакълаууну колледирююно юсюнден.

Табийгат кыйынлыкъларга кыяжыа кюрешге илг кесек ресурсла керек болдыла. Аны себелли къоркъусулукну амаллары бюджетте баш магъаналы борчладан бирине саналдыла. Сёз кутхарычу службаланы вертолётла эм самолётла бла, отну ёчюлктюлюк техника эм оборудоуаме бла не къадар толугу жалчынтуу юсюнден барды. Ол мадрала хайрылы болганыларын жашуу кеси къргозтенди.

регионла бла кыяты байламлылада жарашдырылгырға змда тамамлангырыга керек болганын къргозтпол турды. Биринчилен, къудуретте торлепенуени билги турууну системасын кыяргарға керекди. Бусагытта ол кел жерлде жокьду. Шахарчындан 40 проценти хауаны кирленгенги бла кыялганы ахыры бла да тинтимен жерлде жашадыла. Эпидемия юсперинде а айтмай охкунна кыялгык. Ол жерлде экология халы тагды, дегге да болукъуларда. Алай анга шартлы жокь эселе, ала кыруу сөзлей къаладыла. Бир-бир кезилде уа асары оздурлул охкунна айтыла болурла.

Экинчилен, жер-жерлде къудуретге къркыуа кыяйдан къудуретине энци эс бурругла тийишлиди. Ол бир жаньундн, табийгатха не хата тошгенин контрол этгерге, башха жаньунда а - алыны жангы, къркыуусуз амаллагла керекге - келгендирча амалла этгерге онг береди. Юлгоге кыяра металлургияны, бир-бир предпрятиларны келтирирге болукъду. Хауагга уланган затланы 28 проценти мн алардан тошкел турганды. Алай бир комбинатла производстволарын жангы амаллагла къркюлгеплерини себелли ол хал илг жанын торлендиригенди. Сёз ючюн, Магнито

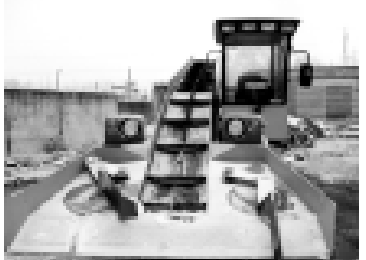
торскде бла Липецкде 1992 жылдан берн хауаны кирлендирген затла жин сайын жоюз минг тонналгага азайып баргандыла. Сууну юсюнден айтсаг а, эксперттерге бергенге кере, аны кеслерини кыялган-къуялганларын ахан предпритияларны саны 110 болдыла.

Арт жыллада биз жамауатны энци сууну тазалай тутуну проблемаларына бурлангандымыз. Аны хайырландан арт керемле арт сууланы тйюу азан барды (биз сойгечна терк болмаса да). 2000 жылда 20,3 миллиард кубометр кир суу тйюлген эсе, 2008 эм 2009 жыллада ол кърюмду 17,1 эмда 15,9 миллиард кубометрге дерн азайганды.

Болсада мында да хал алыкыа осаллай къалды. Анга бу шартла да шагьатлыкъ этелди: 2008 жылда Роспотребнадзор ыргырыла бла барган сууну 2,3 миллион кер алы сынганды да, андан шендо жорюген 71-ге мардалага жаланды 71 проценти келтиргенди.

Бу сферда къуру технолология амаллары угай, кыруу ишин да торлендирмей жараклы тююлду. Росей тыш кыялганы капиталны кошулдуу бла эмда битту дунияда илге саналган технологияны мурдорунда кыялганды суу тазалауу объектлени хайырланууда ахшы, сынауу жашагырланды. Ол а экология бла экономика бир бири бла кыаты байланы болганыларына, алай бир-бирден айыргырга жарамлыгына энгта да бир керге шагьатлыкъ этеди. Алай биз, кыяралны жангына айнытыу жолуна тохтай, биз аны бла бирге экологияны да кългяа кыаты алырга керекби.

Кыш кыйгыты

Къркъусулукну жалчыта

Январ айны суугу, жоланы бузлатгы, адамлагы, транспортну тап халда ишлеуню чърмаула салганды. Ол хал бла байламлы кыялгы жумушла тамамланганлайла. Жолла бузлап солуу ююплен кезунде охкунна башланган эдиле. ГИБДД-ны службаларны заварканына кер, эртенликде 7-8 сагьарта бизни ишчилерибиз жоллагуа туз бла зыгыр себеллени керек болса уа, ол жумушню кундожд да бардырадыла. Биттеу да ол ишде жоюз адам кюрешеди. Бююклюкде комбинатда 3000 кубометр зыгыр бла 400 тонна туз барды. Шахарны администрациясы 6лген 10 миллион сомгя эки КамАЗ, ЗИЛ, экскаватор, кыар кореген машина эм каток алыкъларды. Дагыца да кесибуде болган ырызкы КамАЗ эм алыга запас керекле сатып мажаргандымыз. Шахарчыла жоллада къркыммай жюрючла биттеу амалланы хайырлангыркыбыз, - дегенди ол.

ТАПАСХАНЛАНЫ Аминат.

Белгилик

Сабийлеге ахшы юлго

Онбиринчи январьда Шитхала элчи шкулунда байрам халда 2009 жылда Россейни Кубогун алган, ол жылда Европаны чемпионатында хорлаганды, 2010 жылда кибкоксинген дунияны биринчилигенди кунюш майдалга тийиш болган Анжелика Канокобагъа КЪМР-ни Президентин Арсен Каноконун энци фондундан ахча сауыгы берилгенди.

Болуган кърюмдөлереине апылай багъа билчегени бла аны районну Билим берюу управленийисны башчысы Хауеля Гетогова да алгышылаганды. Ол Каноконаны жетишилери сабийлеге окьудула, спортда да юлго болуурла ышанганын билдиргенди.

Анжелика Урван районну администрациясына башчысы Антемикан Канокобага бла кеси окьуган шолуну администрациясына эс бурганлары ючюн жорек ырызгылган айтханды. Спортта жетишилереине тренери, 2008 жылда Россейни Кубогун иеси, битеуссей эм халкыла аралы эрмишулени кел кере призьору Айдин Саралдизени бла жуужкыларыны кошумчулыкъларыну уллу болганын чертегенди.

Кел болмай Анжелика, кибкоксинген 56 килограммла дерн ауруклы категорияда, КЪМР-ни чемпионатында эм биринчилигенде хорлап, алгын майдал алганды. Бусагытта уа Юг Федеральнй округда бардырылыкъ эршулуге хазырлана турды.

Бизни корр.

Жангылыкълар

**Хурметлеу
Владимир Вороков бла Глеостанлы Ахмат-Нальчикни сыйлы гражданлары**

Жангы 2011 жылны алында «Нальчик» НОТР телеканалны генеральнй директору Владимир Вороков бла «Гореленок» муниципальнй предпритияны директору Глеостанлы Ахмат Нальчикни сыйлы граждандары болгандыла. Алай онуну шахарны жер-жерди самоуправлевниисны Совети этгенди.

Бу сыйла ат Нальчик шахар Советини онополуну бла халк депутатланы шахар Советини онополу бла 1968 жылда тохтадырылганды. Андан берн шахарчыны сыйлы граждандарына 40-дан артык адам сайланганды. Алаы санында КЪМР-ни биринчи президенти В.Кокоев, республиканы шендою президенти А.Канокоев, космонвт А.Леонков, XXVII Олимпикда оюпаны чемпиону М.Карданов, «Спартак-Нальчик» футбол клубну алгынгынй тренери Ю.Красножан эмда жангы бир тийишрюу - Зумаульчани Тазилга да бардыла.

2010 жылда Шахарны ююноно алында уа бу сыйла ат Санкт-Петербургда Д.Шостакович атлы къырам академия филармонияны жумушчиюну башчысы эмда баш дирижрюу Юрий Темряковнага бла КЪМР-ни эм РФСР-ни сыйлы врачы Мухамид Бөрхова атапганын да эсизиге саллабыз.

Тажир ДАДУЕВ, Нальчик шахарны администрациясынын пресс-службасы.

Жетишим

Шарт ишлери бла

Къабарты-Малкъарны Саулукъ сакълау министрствосуну республиканы перенатальнй арасы «2010 жылда Россейни бек илги сабий турган юйлер» деген миллет конкурса хорлаганды.

Бизни сабий турган юй ишчи кърюмдөлери бла, анда турганынны кошулуурлы бла ауруклыларына турган болулары бла, кыяганакылага кыяраганыны эм да эршиуню илзелмерине толусула келтиргенди. Ар миллет конкурсу сертификатхана эм дипломна тийишли болганды.

Кесини хорланы а урелденги илге бла къргозтеды. Быйыл мында кыяганакылага реинициация юч орудукъ кошушанды, кыйын турган сабийле багытуу ишчине кезиюну өтерча жаймыра жерге жангы бөлюм да ачылганды. Арны специалтистерни жашууларына къркюлгю болган кыяганакылы, сабий клиникалы болныганды ашымлай, кеслери багырга мурталдыла.

Бизни корр.

Тюрленюле

Ахшы амалла кыураладыла

КЪМР-ни Спорт министрствосуну пресс-службасында билдиргенине кыра, «2009-2015 жыллада Къабарты-Малкъар Республикада физкултураны бла спортну айнытуу» эм «2009-2015 жыллада Къабарты-Малкъар Республикада футболну айнытуу» деген программаланы жашауда бардырыу жамауатха физкултур эм спорт бла кюреширге ахшы амалла берилди. Келе турган юй жылы ичинде Къабарты-Малкъарда хайырлангырга 18 спорт зал, 40 спорт эм футбол майданы берилдикле. Алай бла спорт объектле бла жалчылтаны 3,8 процентге, алыга жюрюроклены саны уа 33 минг адамга өсердик.

ТАПАХАНЛАНЫ Аминат.

Эспилик

Эмина жайылмас ючюн

Республикабыны жеринде тонгуланы африкада эминасы (чунжю) ючюн Къабарты-Малкъарда тийишли мадрала этилгенди. Ол озган жылны декабрь айны ахырында бла быылны январь айны алында Ростов областыны, Краснодар эм Ставрополь крайланы территорияларында ол аурууну инъекциялары таягылааны алаы байламлылары дөл билдиргендиле бизге КЪМР-ни Эл илмюл министрствосуну пресс-службасында.

Тонгуланы жатамалда ёсдореген мюкленни фермаларында республикалы тинтилеу бардырылгандыла, гражданданы энчи молклеринде аламы тышанга жибермей кендириу жалчылганды. Тонгуз продукцияны сатыу жерле уа энчи контролгыа алынгандыла.

Бизни корр.

Билгич
Нафисат
2 бет

Ууну бирлешип
уатыргыа
2 бет

Келир уйкыга
TV-ны, радиону
программалары
3-4 бетле

Къыралда - дунияда
кыярганды
Швед тили
орунуна - орус тили
СССР чачылгандан сора Росей Федерацияны эм алгынгынй совет республиканы бла тыш кыяралланы араларында келчеден

Басагыца ХУЧИНЛАНЫ Ануар хазырланды.

